

Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo 1 priedas

Plano ar programos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo forma

Bendroji dalis:

Plano ar programos rengimo organizatorius: **Joniškio rajono savivaldybės administracija, Livonijos g. 4, LT-84124 Joniškis, tel. 8 (426) 69 142, faksas 8 (426) 69 143.**

Plano ar programos rengimo organizatoriaus pasitelktas konsultantas: **UAB „Statybos strategija“ (įm. kodas 126163297) -**

Plano ar programos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas: Joniškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas.

Specialiojo plano tikslai:

1. Nustatyti viešojo vandens tiekimo teritorijas, kurios apimtų gyvenamąsias vietas, jų dalis ir pavienius gyvenamuosius namus bei kitus pastatus, kuriuose geriamuoju vandeniu aprūpinama ne mažiau kaip 50 asmenų;
2. Nustatyti teritorijas, kuriose gyventojai dėl vandens išteklių trūkumo, aplinkosauginių reikalavimų, ekonominių ar kitų priežasčių neturi galimybės būti aprūpinti tinkamos kokybės vandeniu;
3. Nustatyti gyvenviečių aprūpinimo centralizuotais inžineriniais tinklais prioritetiškumą;
4. Nustatyti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, užtikrinančias gyventojų ir kitų asmenų aprūpinimą saugiu visuomenės sveikatai vandeniu ir atitinkančias nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimus.

*Įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis nagrinėjamas, pavadinimai, plotai (ha) ir randami Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai ir (arba) rūšys (ženklai * pažymimos prioritetinės Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ir rūšys). Taip pat informacija apie teritorijose vykdytus saugomų vertybių tyrimus ir monitoringą bei jų duomenų analizę:* Specialiuoju planu nagrinėjamoje Joniškio rajono teritorijoje yra Europos Bendrijos svarbos specialų saugomų teritorijų statusą turinčių „Natura 2000“ teritorijų. Siekiant įvertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikį „Natura 2000“ teritorijoms pagrindinis vertinimo uždavinys yra nustatyti, ar natūralių buveinių ir rūšių, randamų įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose, apsaugos būklė nepablogės įgyvendinus planuojamą ūkinę veiklą. Specialiojo plano rengėjai įvertino su planuojamomis vandentiekio ir nuotekų tvarkymo plėtros vietomis susijusias ar jų aplinkai artimas saugomas „Natura 2000“ teritorijas:

- *Gubernijos miškas* yra saugoma Europos ekologinio tinklo teritorija, kurios plotas 19262,2 ha. Gubernijos miškas yra paukščių apsaugai svarbi teritorija, kurioje saugoma vertybė–mažieji ereliai rėksniai (*Aquila pamarina*). Vertinant Joniškio rajono teritorijos urbanizaciją, pastebėta, kad Beržėnų gyvenvietė visu esamu užstatymu patenka į „Natura 2000“ teritoriją–Gubernijos mišką. Kadangi Beržėnų gyvenvietėje yra daugiau 50 gyventojų (105 gyventojai), specialiojo plano rengėjai privalėjo numatyti vandentiekio ir vandenvėlos plėtrą, vadovaudamiesi „Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos“ pagrindiniu principu–gyvenvietės, kuriose gyventojų skaičius yra daugiau negu 50, turi būti prijungtos prie centralizuotos vandentiekio ir nuotekų

tvarkymo sistemos. Specialiojo plano rengėjai siekdami įgyvendinti pagrindinį aplinkosaugos tikslą–išsaugoti ir palaikyti biologinę įvairovę saugomose teritorijoje, Beržėnų gyvenvietėje teritorinės plėtros nenumatė, išskyrus priemones būtinam esamų gyventojų aprūpinimui centralizuota inžinerine infrastruktūra jau susiformavusioje gyvenvietės urbanistinėje struktūroje. Beržėnų gyvenamojoje teritorijoje inžinerinės infrastruktūros plėtra numatyta „Gubernijos miško biosferos poligono (Sia–b1) ribų plane“ (patvirtintą 2004 m. gruodžio 10 d. LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–629 (Žin., 2004, Nr. 181-6713) išskirtoje žemės ūkio prioriteto zonoje.

Pagal saugomų teritorijų įstatymą paukščių apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama arba ribojama veikla susijusi su vamzdynu tiesimu, kol nėra įvertintas planuojamos ūkinės veiklos poveikis paukščių apsaugai svarbiai teritorijai. Pagal Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą (Žin., 2004 Nr. 130) „kai rengiami skirtingo planavimo lygmens planai ir programos, jų rengimo organizatoriai, siekdami išvengti dvejojo vertinimo, gali rengiamai ataskaitai tiesiogiai naudoti anksčiau atlikto aukštesnio planavimo lygmens planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo rezultatus“. Patvirtintame Joniškio rajono Bendrajame plane yra parengta strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita, kurioje įvertintos vandentiekio ir vandenvalos plėtros sprendinių pasekmės aplinkos ir kraštovaizdžio aspektais: „Sprendimai vandentiekos ir vandenvalos srityje turės ilgalaikį teigiamą poveikį gamtinei aplinkai, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija, naujų modernių įrenginių statyba užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams: paviršinio vandens kokybei, dirvožemiui, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai. Modernizuoti neefektyvūs nuotekų valymo įrenginiai darys teigiamą poveikį kraštovaizdžiui. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis vandentiekos ir vandenvalos objektų infrastruktūros statybos metu atliekant žemės kasimo darbus inžinerinės infrastruktūros sprendimų poveikio aplinkai stebėsenai (monitoringas) turi būti vykdomas pagal LR aplinkos monitoringo įstatyme (Žin., 1997, Nr.112-2824) ir atitinkamuose aplinkosaugos poįstatyminiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Atliekant inžinerinės infrastruktūros sprendimų įgyvendinimo stebėseną, turi būti skatinamas duomenų apie besikeičiantį būklę rinkimas ir kaupimas, nes tai padės ateityje išvengti duomenų trūkumo problemos“. Atlikta bendrojo plano sprendinių reikšmingumo aplinkai analizė, atskiriems aplinkos komponentams, parodė, kad siūlomi inžinerinės infrastruktūros dalies sprendimai yra „draugiški“ aplinkosauginiu požiūriu ir jų įgyvendinimas lems daugiau teigiamų nei neigiamų pasekmių aplinkai. Joniškio rajono vandentvarkos specialusis planas tikslina Joniškio rajono bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinius, todėl manoma, kad nėra tikslinga atlikti pakartotinės strateginės pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos.

Specialiojo plano rengėjų nuomone, planuojama ūkinė veikla neturės reikšmingo neigiamo poveikio saugomai Europos ekologinio tinklo teritorijai. Saugomų paukščių–erelių rėkšnių–apsaugos būklė nepablogės, nes naujų vandentiekio ir vandenvalos inžinerinių tinklų plėtra rekomenduojama jau esamoje užstatytoje teritorijoje, nenumatant gyvenvietės teritorinės plėtros į paukščių apsaugai svarbią teritoriją. Konkrečių inžinerinės infrastruktūros objektų ir su juo susijusių veiklų realus poveikis konkrečioms teritorijoms turėtų būti įvertintas rengiant teritorijos detalųjį planą ar techninį projektą. Jų rengimo metu turėtų būti nustatytos darbų rūšys ir apimtys, siekiant įvertinti ar tie darbai atitinka “Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų” (patvirtintų 2004 m . kovo 15 d. Nr. 276) 2 priedo VI straipsnyje “Perinčių paukščių populiacijų apsaugai svarbių vietų apsauga ir tvarkymas” reglamentuotą leidžiamų darbų sąrašą erelių rėkšnių apsaugai skirtoje saugomoje Gubernijos miško teritorijoje. Taigi, specialiojo plano rengėjų nuomone, inžinerinės infrastruktūros plėtra Beržėnų gyvenvietėje neigiamo poveikio Gubernijos miškui neturės, priešingai paklojus nuotekų surinkimo tinklus požeminių bei paviršinių

vandenu tarša buitinėmis nuotekomis sumažės, tokiu būdu bus apsaugota „Natura 2000“ teritorijos aplinka nuo galimo aplinkos teršimo. Specialiojo plano įgyvendinimas nedarys neigiamų pasekmių kraštovaizdžiui.

- *Vilkijos upės slėnis*– saugoma „Natura 2000“ teritorija, kurios plotas 64,06 ha. Buveinių apsaugai svarbi teritorija, kurioje saugomos vertybės yra eutrofiniai aukštieji žolynai ir aliuviniai miškai. Specialiuoju planu suplanuotos Bandorių ir Ramoškių vandentiekio bei nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtros (rekonstrukcijos) vietos ir jų įtakos zonos ribojasi su „Natura 2000“ teritorija, bet į ją nepatenka. Todėl manoma, kad planuojama ūkinė veikla nedarys poveikio saugomoms teritorijoms. Priešingai, atnaujinus nuotekų surinkimo tinklus sumažės buitinių nuotekų infiltracijos lygis, avarių tikimybė, tuo pačiu požeminių bei paviršinių vandenu tarša buitinėmis nuotekomis.

Kiti patvirtinti, rengiami ar įgyvendinami planai ar programos įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose:

Planuojama ūkinė veikla atitinka Vyriausybės vykdomą vandentvarkos ūkį reglamentuojančių ES direktyvų įgyvendinimo programą. Rengiant Joniškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą buvo išanalizuoti ir įvertinti šie planuojamojoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo dokumentai bei institucinės sąlygos:

- LR teritorijos bendrasis planas;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija.
- Šiaulių apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano sprendiniai;
- Šiaulių regiono 2007–2013 plėtros planas;
- Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas;
- Joniškio rajono 2004–2006 metų plėtros planas;
- Žagarės miesto ir jo prieigų (Žagariškių, Žiurų, Žvelgaičių kaimų) vandentiekio ir nuotekų tinklų ir įrenginių infrastruktūros plėtros planas;
- Gubernijos miško biosferos poligono (Sia–b1) ribų planas (patvirtintas 2004 m. gruodžio 10 d. LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–629 „Dėl Adutiškio-Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdninkų girios, Šimonių girios, Taujėnų-Užulėnio miškų ir Žaliosios girios įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 181-6713);
- Lielupės–Ventos upių baseino bendrasis planas;
- Ventos–Lielupės baseino II investicijų paketas Joniškio projekto sudedamosios dalys (parengti vietovių techniniai projektai);
- Vandentvarkos paslaugų gerinimo Joniškio rajono Plikiškių, Kirnaičių, Jauniūnų gyvenvietėje galimybių studijos;

Veiklos analizė			
A dalis		B dalis	
Aspektai	Pastabos	Atskirų veiklos aspektų poveikio reikšmingumas (reikšmingas/nereikšmingas/nežinomas)	Pastabos
Individualūs plano ar programos aspektai (pavieniui ar kartu su kitais planais ar programomis) ar jų kombinacijos, kurie gali daryti poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms ¹ :			
• numatoma teritorijos vystymo bendroji erdvinė koncepcija:			

Veiklos analizė

Specialiuoju planu siūloma išplėsti nuotekų ir vandentiekio tinklų sistemą. Tam tikslui, Joniškio rajono gyvenamosios teritorijos buvo suskirstytos į teritorijas, kuriose numatoma inžinerinės infrastruktūros plėtra bei renovacija; bei teritorijas, kuriose numatoma naujų tinklų įrengimas (žr. Konceptijos aiškinamojo rašto 7.5. skyrių „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys ir prioritetai“).

- numatomi teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai:

Specialiuoju planu siekiama aprūpinti geriamuoju vandeniu ne mažiau kaip 95 proc. rajono gyventojų. Inžinerinės infrastruktūros plėtra numatoma kaimuose, kuriuose gyvena daugiau nei 50 gyventojų ir gyvenamosiose teritorijose, kuriose pastebimas gyventojų augimas, bei teritorijose, kuriose vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas neįmanomas kitais būdais, išskyrus centralizuotą vandens tiekimą bei nuotekų surinkimą. Specialiojo plano sprendiniai netaikomi kaimams, kuriuose gyvena mažiau negu 50 gyventojų (95 kaimai) (žr. Aiškinamojo rašto 7.3 skyrių „Teritorijų, kurios bus įtrauktos į viešojo vandens tiekimo ir/ar nuotekų šalinimo teritorijas, nustatymas“).

- numatomi teritorijos tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai/ypatumai:

Specialiojo plano rengėjai planuodami inžinerinės infrastruktūros objektų plėtrą užstatytose teritorijose, atsižvelgė į esamų inžinerinės infrastruktūros objektų apsaugos ir sanitarinės apsaugos zonas, bei nustatė numatomų tinklų ir įrenginių apsaugos zonas. Sugriežtintų sąlygų šiai teritorijai nesiūloma, nes nagrinėjamojoje teritorijoje siūlomi sprendiniai nedarys neigiamo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms (žr. brėžinį „Analizuojama teritorija Natura 2000 teritorijų atžvilgiu“).

- statybų mastas (dydis):

Specialiuoju planu suplanuotos tik prioritetinės vandentiekio ir nuotekų sistemos plėtros kryptys, bei įvardintas infrastruktūros objektų poreikis, nenumatant objektų parametrų ir tikslios lokacijos.

- žemės paėmimo poreikis, teritorijos dydis (ha), kur numatoma keisti pagrindinę žemės tikslinę paskirtį, nurodant, iš kokios paskirties į kokią:

Specialiuoju planu nagrinėjamos teritorijos tikslinė žemės paskirtis yra apibrėžta Joniškio rajono bendrajame plane. Rengiamas specialusis planas neprieštarauja bendrojo plano sprendiniams, tik juos detalizuoja, numatydamas Joniškio rajono

Veiklos analizė

gyvenamųjų teritorijų inžinerinės infrastruktūros plėtros kryptis.

- atstumas nuo įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų arba pagrindinių teritorijų vertybių:

Specialiuoju planu nagrinėjamoje Jonišio rajono teritorijoje yra Europos Bendrijos svarbos specialų saugomų teritorijų statusą turinčių „Natura 2000“ teritorijų. Specialiojo plano rengėjai įvertino su planuojamomis vandentiekio ir nuotekų tvarkymo plėtros vietomis susijusias ar jų aplinkai artimas saugomas „Natura 2000“ teritorijas:

- Į Gubernijos miško teritoriją Beržėnų gyvenvietė visu esamu užstatymu. Specialiojo plano rengėjai numatė vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos plėtrą tik esamos užstatytos gyvenvietės ribose;
- Su Vilkijos upės slėniu ribojasi Bandorių ir Ramoškių gyvenvietės, kuriose yra numatyta vandentiekio bei nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtra.

- resursų poreikiai (dideli energijos ar gamtos išteklių poreikiai): *NENUMATOMA*

- emisijos (į žemę, vandenį, orą), įskaitant triukšmą: *NENUMATOMA*

- įgyvendinimo ir eksploatacijos metu susidarysiantis didelis atliekų kiekis (nurodyti kategorija): *NENUMATOMA*

- uždarymo (veiklos nutraukimo) metu susidarysiantis didelis atliekų kiekis (nurodant kategorija): *NENUMATOMA*

- numatomi didelės apimties žemės kasybos darbai: *NENUMATOMA*

- numatomi fiziniai aplinkos pokyčiai: *NENUMATOMA*

- transportavimo poreikiai: *NENUMATOMA*

- statybos, eksploatavimo, uždarymo trukmė:

Specialiojo plano sprendiniai apima 14 metų perspektyvą skaičiuojant nuo 2008 metų. Kadangi specialiuoju planu yra numatytos tik vandentiekio ir nuotekų sistemos plėtros prioritetinės plėtros kryptys, tai statybų trukmė turėtų būti įvertinta rengiant konkrečių sklypų įsisavinimui reikalingus techninius projektus inžinerinės infrastruktūros vystymui bei užstatymui.

- kiti aspektai ar jų kombinacijos (organizatoriaus nuožiūra): *NENUMATOMA*

Pastaba: 1) ¹ – Netaikoma aspektams, kai planuose ar programose sprendiniai šiais aspektais nenumatomi

Veiklos sąlygojamų teritorijų pokyčių analizė			
A dalis		B dalis	
Teritorijų pokyčiai	Pastabos	Teritorijų pokyčių reikšmingumo įvertinimas (<i>nereikšmingas/mažai reikšmingas/reikšmingas</i>)	Pastabos
Tikėtini teritorijų pokyčiai, jų priežastys ir juos sukeliančios veiklos rūšys:¹ • natūralių buveinių tipų ploto ir (arba) rūšių buveinių ploto sumažėjimas: <i>NENUMATOMA</i> • didelis rūšių trikdymas: <i>NENUMATOMA</i> • natūralių buveinių ar rūšių užimtų plotų suskaidymas: <i>NENUMATOMA</i> • rūšių ar populiacijų tankumo sumažėjimas: <i>NENUMATOMA</i> • invazinių rūšių išplitimas: <i>NENUMATOMA</i> • medžiojamųjų gyvūnų ir verslinę reikšmę turinčių žuvų rūšių išteklių kitimas: <i>NENUMATOMA</i> • gyvūnų maitinimosi, migracijos, veisimosi ar žiemojimo vietų suardymas: <i>NENUMATOMA</i> • hidrologinio režimo pokyčiai, įskaitant vandens cheminių ir fizinių savybių kaitą, eutrofikacijos padidėjimą, daugiamečių bei metinių vandens lygio svyravimų apimtį bei periodiškumo pokyčius: <i>NENUMATOMA</i> • žemės naudmenų struktūros ir vyraujančių žemės ūkio kultūrų pokyčiai, miško kirtimai (pagal plotą ir iškertamos medienos tūris), sausinamos žemės plotas (ha): <i>NENUMATOMA</i> • gruntinio vandens slūgsojimo gylio pakeitimai, reljefo pakeitimai: <i>NENUMATOMA</i> • eolinių procesų pasikeitimas, erozijos suaktyvėjimas: <i>NENUMATOMA</i> • kiti pokyčiai (organizatoriaus nuožiūra): <i>NENUMATOMA</i>			

Pastabos: 1) ¹ – Netaikoma aspektams, kai planuose ar programose sprendiniai šiais aspektais nenumatomi.

2) Plano ar programos rengimo organizatorius (jo pasitelktas konsultantas) pateikia:

Informaciją, reikalingą plano ar programos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms

„Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumui nustatyti, pateikė inžinierė Donata Baltrušaitytė, UAB „Statybos strategija“, Smolensko g. 10, LT-03201 Vilnius, tel. (5) 2 788 433, faks. (5) 2 788 789, donata.baltrusaityte@s-strategija.lt 2008 10 03.

Plano ar programos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą nustatė: (pareigos, vardas, pavardė, parašas, data): _____

Planų ar programų ir planuojamos
ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio
įsteigtoms ar potencialioms „Natura
2000“ teritorijoms reikšmingumo
nustatymo tvarkos aprašo
2 priedas

**Planų ar programų įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“
teritorijoms reikšmingumo išvada**

Plano ar programos pavadinimas: _____

Plano ar programos rengimo organizatorius (pavadinimas ar vardas ir pavardė, adresas,
telefonas, faksas, elektroninis paštas): _____

Plano ar programos rengimo organizatoriaus pasitelktas konsultantas (-ai): (pavadinimas ar
vardas ir pavardė, adresas, telefonas, faksas, elektroninis paštas): _____

**Įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis buvo nagrinėtas,
pavadinimai bei jų pagrindinės vertybės** (nurodomos rūšys ir/ar buveinės, kurioms išsaugoti
šios teritorijos yra paskelbtos): _____

Trumpas plano ar programos aprašymas (planuojama teritorija, numatoma teritorijos vystymo
bendroji erdvinė koncepcija, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai ir pan.): _____

**Aspektai (teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai), galintys sukelti reikšmingą poveikį
įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms:** _____

Išvada (nurodoma, ar plano ar programos įgyvendinimo poveikis gali būti reikšmingas ar ne ir ar
privaloma ar neprivaloma atlikti strateginį pasekmių aplinkai vertinimą): _____

Pastaba. Išvada rašoma ant institucijos rašto blanko.